

สฤทธิ ฝิวอ่อน. การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2559.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และวิธีการในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สร้างรูปแบบการจัดการศึกษา และ ประเมินรูปแบบการจัดการศึกษา การวิจัยนี้ใช้แบบแผนการวิจัยและพัฒนา กลุ่มเป้าหมายคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียน ในโรงเรียนต้นแบบการจัดการกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน 3 โรงเรียน จำนวน 30 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการศึกษาที่เป็นผู้ตรวจสอบเบื้องต้นรูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของผู้เรียน จำนวน 7 คน และนำไปทดลองใช้ในโรงเรียน 1 แห่ง กลุ่มเป้าหมายคือ คณะกรรมการสถานศึกษา ครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน จำนวน 93 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสังเกต แบบบันทึกข้อมูล แบบตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ขององค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย แบบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของร่างรูปแบบแบบประเมินรูปแบบก่อน-หลังการพัฒนา แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบวัดความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

สภาพปัจจุบัน และวิธีการในการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต มี 12 องค์ประกอบ คือ แนวคิดพื้นฐาน การบริหารจัดการ หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เงื่อนไขความสำเร็จ ทักษะชีวิตด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว ทักษะชีวิตด้านการริเริ่มและกำกับตนเองได้ ทักษะชีวิตด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ทักษะชีวิตด้านการมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ทักษะชีวิตด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก รูปแบบการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่สร้างขึ้น มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) เป้าหมาย 3) จุดมุ่งหมาย 4) พฤติกรรมบ่งชี้ ทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา 5) กลไกการดำเนินการ 6) การดำเนินการ 7) การประเมินผล และ 8) เงื่อนไขความสำเร็จ ซึ่งผลการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินรูปแบบพบว่า การพัฒนาตามองค์ประกอบของรูปแบบมีระดับการพัฒนาเพิ่มขึ้น นักเรียนแสดงออกถึงพฤติกรรมบ่งชี้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต มีระดับการพัฒนาเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการศึกษา ทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21

..... (อาจารย์ ดร.รสวลีย์ อักษรวงศ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิริณี กิตติพิชัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ตรวจสอบแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.กชกร ธิปัตติ)

วันที่ ๒๒๑๐.๕๙

